

PROGRAM

ROZWOJU

POWIATU LUBLINIECKIEGO
DO ROKU 2030

Program rozwoju powiatu Lublinieckiego

Spis treści

Program rozwoju powiatu Lublinieckiego.....	2
Wstęp.....	3
Rozdział 1: Wnioski z diagnozy	7
Rozdział 2: Cel główny rozwoju Powiatu	13
Rozdział 3: Plan rozwoju powiatu	15
Rozdział 4: System realizacji Programu	26
4.1. Rezultaty planowanej interwencji	26
4.2. Źródła finansowania Programu.....	26
4.3 System wdrażania Programu.	28
4.4 System monitoringu	31
4.5 Ocena realizacji Programu – ewaluacja	33
Rozdział 5: Komplementarność Programu ze strategiami ponadlokalnymi.....	37
Spis tabel	43
Spis rysunków.....	43

Wstęp

Powiat Lubliniecki leży w północno-zachodniej części województwa śląskiego, na pograniczu Niziny i Wyżyny Śląskiej i obejmuje terytorium ograniczone górnym biegiem rzeki Małej Panwi i Liswarty. W granicach powiatu znajdują się następujące gminy:

- miejska: Lubliniec,
- miejsko-wiejska: Woźniki,
- wiejskie: Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Koszęcin i Pawonków.

Zajmuje powierzchnię 822 km².

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 (dalej: Program) powstał jako odpowiedź na wymogi postawione przed władzami Powiatu w zakresie prowadzenia polityki rozwoju, określone w Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Program stanowi komplementarny i uporządkowany, logiczny oraz spójny dokument zmierzający do trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu. Emanacja działań i zamierzeń przedstawiona została w wizji rozwoju. Zamysty, ambicje i zamierzenia kreują wspólną i zintegrowaną politykę społeczną, gospodarczą oraz przestrzenno-środowiskową wdrażaną przez władze samorządowe powiatu. Rozwój regionalny i lokalny opiera się na endogennych (wewnętrznych) i egzogennych (zewnętrznych) czynnikach oraz różnych modelach prowadzonej polityki rozwoju. Aktualnie podkreśla się wagę podejścia terytorialnego, które koncentruje się na modelowaniu działań rozwojowych w silnej korelacji z uwarunkowaniami przestrzennymi.

Przygotowując niniejsze opracowanie kierowano się wymogami prawnymi i ustawowymi zadaniami samorządu powiatowego, do których należą działania w zakresie:

- 1) edukacji publicznej;
- 2) promocji i ochrony zdrowia;
- 3) pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) polityki prorodzinnej;
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych;
- 6) polityki senioralnej
- 7) transportu zbiorowego i dróg publicznych;
- 8) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 9) kultury fizycznej i turystyki;
- 10) geodezji, kartografii i katastru;
- 11) gospodarki nieruchomościami;
- 12) administracji architektoniczno-budowlanej;
- 13) gospodarki wodnej;
- 14) ochrony środowiska i przyrody;
- 15) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
- 16) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;

- 17) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, a także ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 18) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- 19) ochrony praw konsumenta;
- 20) utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 21) obronności;
- 22) promocji powiatu;
- 23) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 24) telekomunikacji.

Proces zarządzania strukturą, jaką stanowi powiat, jest postępowaniem skomplikowanym i wymagającym stosowania wielu procedur. Rozwiązania przyjęte w Programie wytyczają cele strategiczne i operacyjne, uszczegółowione kierunkami interwencji. Kierunki te zostały opracowane pod kątem osiągnięcia zakładanych celów. Program ma za zadanie wyznaczyć ramy dla innych strategicznych i programowych dokumentów branżowych oraz przede wszystkim stanowić swoistego rodzaju „szkielet” dla konstruowania polityki lokalnej nastawionej na zaspokojenie potrzeb i poprawę warunków życia lokalnych społeczności.

Prace nad Programem pozwoliły na wybór optymalnych rozwiązań łączących aspekty rozwojowe, środowiskowe i dotyczące jakości życia mieszkańców. Pamiętano przy tym jednocześnie o zmieniających się uwarunkowaniach finansowych, koncepcyjnych i prawnych. W celu ukierunkowania rozwoju Powiatu w perspektywie do 2030 roku niniejszy dokument opracowany jest w oparciu o ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o prowadzeniu polityki rozwoju oraz o ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Proces opracowania Programu opiera się na modelu partycypacyjno-eksperckim, zakładającym efektywne łączenie analizy danych dokonywanej przez ekspertów zewnętrznych z uwagami i propozycjami składanymi przez mieszkańców oraz podmioty działające bądź zamierzające prowadzić działalność na terenie powiatu. W siedzibie Starostwa Powiatowego w Lublińcu 28 kwietnia 2025 r. odbyły się spotkania warsztatowe z pracownikami samorządowymi, radnymi oraz przede wszystkim przedstawicielami organizacji społecznych. Dzięki temu udało się uzupełnić wnioski z diagnozy strategicznej o informacje w wybranych sferach funkcjonowania samorządu. Model partycypacyjno-ekspercki pozwala na zachowanie obiektywizmu, dzięki czemu jest pozytywnie odbierany przez instytucje krajowe i międzynarodowe (w tym unijne), wspierające rozwój lokalny i regionalny.

Rysunek 1 Etapy opracowania Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030.

Źródło: opracowanie własne.

Podstawę dla opracowania niniejszego dokumentu stanowi diagnoza strategiczna, będąca odrębnym opracowaniem. Diagnozę rozwoju Powiatu Lublinieckiego przeprowadzono z uwzględnieniem sfer: przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej. W odniesieniu do każdej z nich przygotowano analizę SWOT, będącą jednocześnie podsumowaniem przeprowadzonych badań. Diagnoza została przygotowana przede wszystkim na podstawie danych pochodzących ze statystyki publicznej – Banku Danych Lokalnych GUS. Przyjęcie za podstawę opracowania danych GUS zapewnia porównywalność tych danych w czasie i przestrzeni. Przy analizach *desk research* posłkowano się literaturą przedmiotu oraz materiałami przekazanymi przez Starostwo Powiatowe w Lublińcu. Należy również podkreślić, że zapisy Programu są zgodne ze wszystkimi kluczowymi dokumentami strategicznymi.

ROZDZIAŁ 1

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Rozdział 1: Wnioski z diagnozy

Poniższa analiza obejmuje cztery zasadnicze obszary funkcjonowania samorządu powiatowego:

1. sferę społeczną (usługi społeczne oraz społeczeństwo obywatelskie);
2. sferę gospodarczą;
3. sferę przestrzenną;
4. sferę klimatyczno-środowiskową.

SFERA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY

1. Stabilny poziom migracji w obrębie powiatu.
2. Aktywne i sprofesjonalizowane działania służb powiatowych na rzecz różnych grup społecznych.
3. Rozwinięty system szkolnictwa ponadpodstawowego, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami.
4. Stosunkowo niski odsetek ludności korzystającej z pomocy społecznej oraz spadek liczby osób korzystających ze wsparcia.
5. Dostępność programów profilaktycznych i działania poprawiające jakość opieki zdrowotnej.
6. Duża liczba organizacji pozarządowych, w tym sprofesjonalizowane organizacje działające w sferze społecznej.
7. Spadek poziomu przestępczości i wysoki wskaźnik wykrywalności przestępstw.
8. Wysoki poziom bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

SŁABE STRONY

1. Spadek liczby mieszkańców i ujemny przyrost naturalny.
2. Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym oraz spadek udziału osób w wieku produkcyjnym – starzenie się społeczeństwa.
3. Wzrost zapotrzebowania na usługi dziennych domów pomocy i ośrodków interwencji kryzysowej.
4. Wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności.
5. Odptyw z terenu powiatu młodych mieszkańców, którzy zdobyli wykształcenie i kompetencje w szkołach prowadzonych przez Powiat.
6. Dostępność w zakresie specjalistycznych porad zdrowotnych wynikająca z długiego czasu oczekiwania na przyjęcie pacjenta.

SZANSE

1. Napływ nowych mieszkańców.
2. Wsparcie zewnętrzne w zakresie rozwoju aktywności społecznych.
3. Zainteresowanie miejscowych przedsiębiorstw wspieraniem inicjatyw lokalnych (społeczna odpowiedzialność biznesu).

4. Środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne, na rozwijanie kompetencji społecznych i rozwiązywanie problemów społecznych.

ZAGROŻENIA

1. Ograniczanie wsparcia zewnętrznego na przeciwdziałanie wykluczeniom.
2. Ryzyko niekorzystnych zmian w obowiązującym prawie (oświata, pomoc społeczna, polityka rynku pracy).
3. Rosnące koszty zatrudnienia po stronie pracodawców.
4. Podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe tylko w przypadku posiadania publicznych środków finansowych.
5. Brak efektywnych rozwiązań systemowych dotyczących leczenia szpitalnego, szczególnie w zakresie szpitali powiatowych.

SFERA GOSPODARCZA

MOCNE STRONY

1. Obecność na terenie powiatu dużych firm.
2. Liczne podmioty gospodarcze (w tym sektora MMŚP) i systematycznie rosnąca ich liczba.
3. Poprawa kondycji lokalnych firm.
4. Działalność Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
5. Dobrze wykształcona kadra pracowników.
6. Spadek liczby bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
7. Niski i ciągle spadający poziom bezrobocia.
8. Rozwijająca się dostępność komunikacyjna.
9. Bliskość Częstochowy i aglomeracji górnośląskiej.
10. Dość dobre warunki dla rozwoju rolnictwa.
11. Komunikacja zbiorowa.

SŁABE STRONY

1. Ograniczone możliwości rozwoju przedsiębiorczości w większości terenów wiejskich powiatu.
2. Dominacja małych podmiotów gospodarczych o mniej stabilnej sytuacji rynkowej, niegenerujących miejsc pracy lub niewiele, słabiej płatnych, mniej innowacyjnych.
3. Wysoki poziom bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych, mieszkających na wsi (co może generować trudności z dotarciem do miejsca pracy), słabiej wykształconych.
4. Trudności w znalezieniu pracowników wykonujących proste, niewymagające kwalifikacji zawodowych prace.
5. Ograniczenia w planowaniu przestrzennym ze względu na występowanie terenów zamkniętych.

SZANSE

1. Rozwój przedsiębiorstw funkcjonujących w powiecie w kierunku rozwoju nowych technologii.
2. Dalszy rozwój Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
3. Popyt zewnętrzny na dobra wytwarzane/istniejące na terenie powiatu.
4. Wsparcie rozwoju MMŚP (środki pomocowe).
5. Środki pomocowe na rozwój kapitału ludzkiego.
6. Wsparcie pomocowe w zakresie rozwoju innowacji w przemyśle i sektorów kreatywnych.
7. Promocja gospodarcza obszaru prowadzona przez podmioty zewnętrzne, działające na poziomie województwa.

ZAGROŻENIA

1. Sytuacja na rynkach światowych powodująca ograniczenie działalności we wszystkich oddziałach dużych firm.
2. Wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej i niepewność prawna.
3. Zagrożenie występowaniem sytuacji ograniczających prowadzenie działalności gospodarczej czy dla rolnictwa.
4. Zmiany klimatyczne utrudniające prowadzenie działalności rolniczej
5. Bliskość dużych ośrodków miejskich jako konkurencji w ofercie usług oraz znacznego „przyciągania” pracowników z terenu powiatu
6. Trudności w znalezieniu pracowników wykonujących proste, niewymagające kwalifikacji zawodowych prace, wynikające ze zmian mentalnych wśród pracowników

SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

MOCNE STRONY

1. Bogate walory przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000 i inne obszary chronione.
2. Niskie zagrożenie powodziowe.
3. Poprawiająca się jakość powietrza.
4. Wysoka lesistość.
5. Bogate walory przyrodnicze.
6. Rozwój infrastruktury turystycznej, wykorzystującej walory środowiskowe i niezagrożającej przyrodzie.

SŁABE STRONY

1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego związane z niską emisją (ogrzewanie budynków i transport samochodowy).
2. Hałas transportowy.
3. Niezadowalająca jakość wód powierzchniowych.

SZANSE

1. Dostępność środków finansowych na rozwój rozwiązań proekologicznych.
2. Moda na aktywne spędzanie wolnego czasu (jako czynnik stymulujący rozwój oferty) i bliskość aglomeracji miejskich.
3. Rozwój transportu kolejowego jako działanie zmierzające do ograniczenia transportu kołowego i negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.
4. Wsparcie krajowe na rozwój transportu publicznego.

ZAGROŻENIA

1. Rozwój transportu samochodowego, obciążający środowisko.
2. Ograniczanie liczby programów i wysokości wsparcia dla przedsięwzięć prośrodowiskowych.
3. Nadmierna ingerencja urbanizacyjna i degradacja krajobrazu.
4. Zmiany klimatyczne pogłębiające deficyt wody i ryzyko pożarów w lasach.

SFERA PRZESTRZENNA

MOCNE STRONY

1. Rozwinięta sieć drogowa (w tym chodniki, drogi rowerowe).
2. Rozwinięta komunikacja zbiorowa (autobusowa i kolejowa).
3. Niskie zagrożenie powodziowe.
4. Znaczące walory przyrodnicze i kulturowe.
5. Rozwój działań z zakresu promocji turystycznej.
6. Rozwój infrastruktury turystycznej: szlaki piesze i rowerowe.

SŁABE STRONY

1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego związane z niską emisją (ogrzewanie budynków i transport samochodowy).
2. Degradacja stanu dróg powiatowych przez transport ciężarowy.
3. Hałas transportowy.

SZANSE

1. Dostępność środków finansowych na rozwój rozwiązań proekologicznych.
2. Moda na aktywne spędzanie wolnego czasu (jako czynnik stymulujący rozwój oferty) i bliskość aglomeracji miejskich.
3. Rozwój transportu kolejowego jako działanie zmierzające do ograniczenia transportu kołowego i negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.
4. Wsparcie krajowe na rozwój transportu publicznego.

ZAGROŻENIA

1. Rozwój transportu samochodowego.
2. Ograniczanie liczby programów i wysokości wsparcia dla przedsięwzięć prośrodowiskowych.
3. Nadmierna ingerencja urbanizacyjna i degradacja krajobrazu.

4. Zmiany klimatyczne pogłębiające deficyt wody i ryzyko pożarów w lasach, a także mające negatywny wpływ na utrzymanie infrastruktury.

ROZDZIAŁ 2

CEL GŁÓWNY ROZWOJU POWIATU

Rozdział 2: Cel główny rozwoju Powiatu

Cel główny Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego stanowi jednocześnie wizję rozwoju tej jednostki samorządu terytorialnego. Określa ona wyobrażenie społeczności powiatu dotyczące tego, jakie są wartości i aspiracje, do których dążą wspólnie mieszkańcy, podmioty społeczne i gospodarcze, a także przedstawiciele administracji publicznej (w tym samorządowej). Ma ona pomóc skoordynować działania wszystkich tych grup interesariuszy, aby służyły one zrównoważonemu i harmonijnemu rozwojowi jednostki.

**„Powiat Lubliniecki – przyjazne miejsce do życia, pracy i wypoczynku,
ze zintegrowaną społecznością lokalną, konkurencyjny gospodarczo
i odpowiedzialny ekologicznie.”**

ROZDZIAŁ 3

PLAN ROZWOJU POWIATU

Rozdział 3: Plan rozwoju powiatu

Wskaźniki oznaczone „*” odwołują się do średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i będą brane pod uwagę na etapie ewaluacji ex-post.

Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Cele operacyjne	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Kierunki interwencji	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Wskaźnik	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Trend
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji	1.1.1 Podnoszenie jakości nauczania w szkołach ponadpodstawowych, w tym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej, wychowawczej i oświatowej, jak również rozwijanie infrastruktury szkolnej	Liczba projektów edukacyjnych [szt.] Liczba placówek oświatowych, w których zrealizowano działania infrastrukturalne [szt.] Zdawalność matur [%] Wyniki egzaminów zawodowych [%] Stopa bezrobocia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe [%] *	Placówki oświatowe, dla których powiat jest organem prowadzącym	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji	1.1.2 Promocja i wsparcie uczniów szczególnie uzdolnionych	Liczba uczniów uczestniczących w konkursach/olimpiadach przedmiotowych [os.] Liczba uczniów, którym przyznano stypendia ze względu na osiągnięcia edukacyjne [os.]	Placówki oświatowe, dla których powiat jest organem prowadzącym	wzrost lub stabilizacja

Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Cele operacyjne	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Kierunki interwencji	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Wskaźnik	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Trend
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji	1.1.3 Wsparcie edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami oraz realizacji poradnictwa psychologiczno- pedagogicznego	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym [os.] Liczba uczniów korzystających z poradnictwa psychologiczno- pedagogicznego [os.]	Placówki oświatowe, dla których powiat jest organem prowadzącym	według zapotrzebowania
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji	1.1.4 Upowszechnianie edukacji ustawicznej i doradztwa zawodowego	Liczba osób uczestniczących w różnych formach doskonalenia zawodowego [os.] Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego [os.]	Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej	1.2.1 Zapewnienie dostępności interwencji kryzysowej i wsparcia dla ofiar przemocy	Liczba przeprowadzonych interwencji kryzysowych [szt.]	Jednostki organizacyjne powiatu Policja	według zapotrzebowania

Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Cele operacyjne	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Kierunki interwencji	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Wskaźnik	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Trend
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej	1.2.2 Kontynuacja i rozszerzenie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami	Liczba programów dla osób z niepełnosprawnościami [szt.]	Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej	1.2.3 Kontynuacja działalności środowiskowego domu samopomocy oraz domów pomocy społecznej	Liczba osób objętych wsparciem w środowiskowym domu samopomocy i domach pomocy społecznej [os.]	Jednostki organizacyjne powiatu	stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej	1.2.4 Wsparcie osób niesamodzielných oraz ich opiekunów	Liczba osób niesamodzielných oraz ich opiekunów, którzy otrzymali wsparcie [os.]	Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej	1.2.5 Modernizacja i rozwój infrastruktury systemu pomocy społecznej	Liczba placówek pomocy społecznej, w których zrealizowano działania infrastrukturalne [szt.]	Jednostki organizacyjne powiatu	stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej	1.2.6 Promocja pieczy zastępczej	Liczba kampanii/działań informacyjnych w zakresie pieczy zastępczej [szt.] Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu [szt.]	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	stabilizacja

Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Cele operacyjne	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Kierunki interwencji	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Wskaźnik	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Trend
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu	1.3.1 Rozwój świadczeń w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej	Liczba funkcjonujących w strukturach Powiatu placówek podstawowej opieki zdrowotnej [szt.] Liczba funkcjonujących w strukturach Powiatu poradni specjalistycznej opieki zdrowotnej [szt.]	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej	wzrost
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu	1.3.2 Poszukiwanie rozwiązań w zakresie zwiększenia efektywności opieki szpitalnej	Liczba funkcjonujących oddziałów w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Lublińcu [szt.]	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej	stabilizacja lub wzrost
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu	1.3.3 Działania edukacyjne i informacyjne, związane z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa obywateli	Liczba działań informacyjnych z zakresu bezpieczeństwa publicznego i/lub obrony cywilnej i/lub postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych (jak np. katastrofy naturalne) [szt.]	Jednostki organizacyjne powiatu Służby, inspekcje, straże	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu	1.3.4 Wspieranie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	Liczba wspartych jednostek policji i straży pożarnej [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	stabilizacja

Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Cele operacyjne	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Kierunki interwencji	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Wskaźnik	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 1 Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani Trend
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej	1.4.1 Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych wśród mieszkańców powiatu	Liczba publikacji promocyjnych dot. terenu powiatu [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej	1.4.2 Wspieranie ochrony zabytków	Wysokość środków przekazywanych w ramach dotacji na ochronę zabytków [zł]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.5 Budowa oddolnej aktywności organizacji pozarządowych	1.5.1 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych do realizacji przedsięwzięć społecznych	Liczba organizacji pozarządowych otrzymujących dotacje na realizację zadań publicznych [szt.] Liczba projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe przy wykorzystaniu dotacji z powiatu lublinieckiego [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ 1.5 Budowa oddolnej aktywności organizacji pozarządowych	1.5.2 Propagowanie oddolnych działań organizacji pozarządowych	Liczba wydarzeń objętych patronatem [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	wzrost lub stabilizacja

Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Cele operacyjne	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Kierunki interwencji	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Wskaźnik	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Trend
PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA 2.1 Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	2.1.1 Wsparcie podejmowania działalności gospodarczych	Wysokość środków przekazywanych na podjęcie działalności gospodarczej [zł]	Powiatowy Urząd Pracy	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA 2.1 Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	2.1.2 Wsparcie kompetencji zawodowych mieszkańców	Wysokość środków przekazywanych na szkolenia [zł] Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20–64 lata [%] * Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu (w wieku 25-64 lata) [%] *	Powiatowy Urząd Pracy	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA 2.2 Innowacyjna i sprawna administracja	2.2.1 Unowocześnianie sprawności systemów i komunikacji z interesariuszami (e-Administracja)	Liczba projektów z zakresu poprawy sprawności systemów lub e- administracji [szt.] Odsetek osób korzystających z internetu w kontaktach z administracją publiczną do przekazywania wypełnionych formularzy [%] *	Starostwo Powiatowe w Lublińcu Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja

Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Cele operacyjne	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Kierunki interwencji	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Wskaźnik	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 2 Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo Trend
PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA 2.3 Rozwój gospodarczy oparty o turystykę	2.3.1 Rozwój oferty kulturalnej i sportowo- rekreacyjnej	Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowych [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA 2.3 Rozwój gospodarczy oparty o turystykę	2.3.2 Promocja powiatu jako miejsca turystyki aktywnej i kulturowej	Liczba wydarzeń, w ramach których promowano powiat [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA 2.3 Rozwój gospodarczy oparty o turystykę	2.3.3 Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Liczba nowych lub zmodernizowanych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej lub turystycznej [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja

Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Cele operacyjne	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Kierunki interwencji	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Wskaźnik	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Trend
PRIORYTET: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ 3.1 Dbłość o środowisko	3.1.1 Podnoszenie efektywności energetycznej obiektów powiatowych	Liczba budynków użyteczności publicznej należących do powiatu, w których zamontowano OZE i/lub poddanych termomodernizacji [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ 3.1 Dbłość o środowisko	3.1.2 Wspieranie i realizacja przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej	Liczba działań lub projektów informacyjno-edukacyjnych związanych z ochroną środowiska [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu Jednostki organizacyjne powiatu	wzrost lub stabilizacja
PRIORYTET: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ 3.2 Nowoczesna i przyjazna dla środowiska infrastruktura	3.2.1 Modernizacja infrastruktury drogowej	Długość wybudowanych lub przebudowanych, lub wyremontowanych, lub wykonanych dróg powiatowych, dróg rowerowych, lub ścieżek rowerowych [km] Długość przebudowanych, wyremontowanych, zmodernizowanych i/lub wybudowanych chodników przy drogach powiatowych [km]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	wzrost lub stabilizacja

Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Cele operacyjne	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Kierunki interwencji	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Wskaźnik	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Źródło pozyskania danych	Cel strategiczny 3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony Trend
PRIORYTET: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ 3.2 Nowoczesna i przyjazna dla środowiska infrastruktura	3.2.2 Pogłębienie współpracy z różnymi podmiotami w zakresie zwiększenia jakości i dostępności transportu zbiorowego	Liczba działań w zakresie rozwoju transportu zbiorowego [szt.]	Starostwo Powiatowe w Lublińcu	wzrost lub stabilizacja

Zgodnie z zapisami KSRR 2030 województwa mogą wyznaczać swoje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) jako odpowiedź na zidentyfikowane problemy rozwojowe. Z uwagi na powyższe na poziomie regionu również podjęto prace m.in. nad wyznaczeniem OSI gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze, w wyniku których poszerzono listę miast, które powinny być objęte dodatkowym wsparciem. Zgodnie z zapisami KSRR 2030 dla OSI wyznaczonych przez region przeznaczone będzie wsparcie zaprogramowane z poziomu regionalnego, z możliwym komplementarnym wsparciem z poziomu krajowego w ramach kontraktu programowego i **kontraktów sektorowych** oraz porozumień terytorialnych³.

Pierwszy typ obszarów strategicznej interwencji (dalej: OSI) stanowią w wojewódzkiej strategii rozwoju subregiony. Powiat lubliniecki i zlokalizowane na jego terenie gminy przypisano do **subregionu centralnego**. Ponadto niektóre gminy z terenu powiatu lublinieckiego zostały włączone w Strategii Śląskiej 2030 do innych rodzajów OSI:

- OSI – obszary cenne przyrodniczo: gminy Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice,
- OSI konkurencyjne – ośrodki wzrostu: m. Lubliniec,
- OSI problemowe – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze: m.: Lubliniec.

Na podstawie wyzwań stojących przed tymi obszarami oraz przewidzianych dla ich rozwoju kierunków wsparcia można wnioskować, że wsparciem w zakresie kontraktu sektorowego mogą być objęte przede wszystkim następujące kierunki interwencji:

- 1.1.1 Podnoszenie jakości nauczania w szkołach ponadpodstawowych, w tym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej, wychowawczej i oświatowej, jak również rozwijanie infrastruktury szkolnej
- 1.2.5 Modernizacja i rozwój infrastruktury systemu pomocy i integracji społecznej
- 1.3.2 Wspieranie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo
- 1.4.1 Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych wśród mieszkańców powiatu
- 2.1.1 Wspieranie podejmowania działalności gospodarczych
- 2.3.1 Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej
- 2.3.2 Promocja powiatu jako miejsca turystyki aktywnej i kulturowej
- 2.3.3 Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
- 3.1.1 Podnoszenie efektywności energetycznej obiektów powiatowych
- 3.1.2 Wspieranie i realizacja przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej

³Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, s. 91.

ROZDZIAŁ 4

SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU

Rozdział 4: System realizacji Programu

4.1. Rezultaty planowanej interwencji

Realizacja celów i priorytetów rozwojowych przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie powiatu.

PRIORYTET: ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ

- Edukacja odpowiadająca na wyzwania współczesności – nowoczesne szkoły, wsparcie dla uzdolnionych uczniów i rozwinięte kształcenie zawodowe.
- Wsparcie dla osób potrzebujących – osoby z niepełnosprawnościami, ofiary przemocy i osoby niesamodzielne będą mogły liczyć na kompleksową pomoc.
- Bezpieczeństwo publiczne – sprawnie działające służby porządkowe oraz rozwinięty system opieki zdrowotnej.
- Kultura, tożsamość i aktywność obywatelska – mieszkańcy zaangażowani w życie lokalne, dumni z historii i dziedzictwa regionu.

PRIORYTET: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA

- Rozwinięta przedsiębiorczość – osoby zainteresowane założeniem działalności gospodarczej otrzymują niezbędne wsparcie „na start”.
- Kompetentni pracownicy – wspieranie rozwoju zawodowego pracowników w odpowiedzi na potrzeby lokalnego rynku pracy.
- Sprawna administracja – zwiększenie dostępności usług publicznych świadczonych online, aby usprawnić działanie sektora publicznego i zwiększyć efektywność.
- Turystyka jako filar gospodarki – zielony, aktywny i kulturowo atrakcyjny powiat z nowoczesną infrastrukturą i ofertą doświadczeń budujących emocje.

PRIORYTET: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

- Nowoczesna infrastruktura transportowa – rozwinięty i bezpieczny układ dróg i tras rowerowych.
- Nowoczesny transport zbiorowy – dostępny, wysokiej jakości, wykorzystujący rozwiązania technologiczne ułatwiające przemieszczanie się po terenie powiatu.

4.2. Źródła finansowania Programu

Zidentyfikowane w niniejszym programie cele strategiczne, operacyjne i działania wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Możliwe do wykorzystania źródła finansowania strategii to w szczególności:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym wojewódzkie, powiatowe oraz gminne,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),

- środki funduszy celowych, np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym), tj.:
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – ukierunkowane na zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystanie nowych technologii, wzrost konkurencyjności MŚP, rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, transformację gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii;
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) – mające na celu wspieranie budowy infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju;
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – ukierunkowane na udostępnianie zaawansowanych e-usług, zapewnianie cyberbezpieczeństwa, rozwój gospodarki opartej na danych i wykorzystującej technologie cyfrowe, rozwój współpracy na rzecz cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wspieranie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych;
 - Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ) – mające utrzymać wsparcie udzielane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 głównie w postaci żywności w formie paczek z artykułami spożywczymi lub posiłków oraz poprzez udział w działaniach na rzecz włączenia społecznego;
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS) – skupiający działania na rzecz m.in. poprawy sytuacji na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia;
 - Fundusze Europejskie dla Śląska 2021–2027, tj. program regionalny, określający sposób wydatkowania funduszy europejskich na rzecz rozwoju województwa śląskiego;
- inne fundusze ze źródeł europejskich, jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych.

Poniżej przedstawiono tabelę, w której uwzględnia się szacunkowe koszty realizacji Programu. Jednocześnie w tabeli nie uwzględniono środków na realizację bieżącej

działalności jednostek organizacyjnych, która wpisywałaby się w poszczególne priorytety, jak np. PCPR.

Tab. 1 Środki przeznaczone na finansowanie realizacji Programu Rozwoju.

Lp.	Priorytet	Cel strategiczny	Kwota [zł]
1.	Zintegrowana społeczność	Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	12 172 595
2.	Aktywizacja gospodarcza	Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	9 933 742
3.	Zrównoważony rozwój	Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	7 057 499

Źródło: opracowanie własne.

Zakłada się aktywne pozyskiwanie przez władze powiatu lublinieckiego środków zewnętrznych, w tym unijnych. W przypadku Funduszy Europejskich maksymalna wysokość dofinansowania projektu to 85%. Dla programów operacyjnych wysokość wsparcia jest różna, np. FENIKS – 79,71% dla środków UE, ale może objąć nawet 100%, uwzględniając współfinansowanie ze środków krajowych przyznanych beneficjentowi przez właściwą instytucję. Część z możliwych do pozyskania środków ma też charakter pożyczek. Możliwość aplikowania o dany rodzaj wsparcia będzie każdorazowo analizowany tak, aby wykazać, czy powiat ma możliwości finansowe dla zapewnienia wkładu własnego.

4.3 System wdrażania Programu

Planowanie, wdrażanie oraz monitorowanie strategicznych celów rozwojowych Powiatu Lublinieckiego do 2030 r. powinny tworzyć zintegrowany system działań w ramach zarządzania Programem Rozwoju. Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jego wdrażanie, a następnie monitoring, sprawozdawczość, jak i ewaluację.

System realizacji Programu Rozwoju obejmuje działania zmierzające do zapewnienia warunków instytucjonalnych i organizacyjnych umożliwiających wdrażanie, monitorowanie, ocenę i aktualizację dokumentu. Osiągnięcie wyznaczonych celów możliwe będzie dzięki partnerskiej współpracy samorządu terytorialnego i lokalnych liderów skupionych wokół celów, priorytetów i działań zaproponowanych w Programie Rozwoju. Ponadto fundamentalną regułą związaną z systemem realizacji będzie poszanowanie zasady zrównoważonego rozwoju oraz równości szans i braku dyskryminacji. Ze względu na długoterminową perspektywę wdrażania Programu Rozwoju określono najważniejsze zasady systemu, a szczegółowe rozwiązania będą uzgadniane i stosowane według potrzeb wraz z postępem prac. Należy podkreślić, iż zarządzanie strategiczne jest procesem „żywym”, wymagającym ciągłej kontroli i modyfikacji przyjętych rozwiązań, stosownie do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych. Dla jego powodzenia konieczne jest zaangażowanie nie

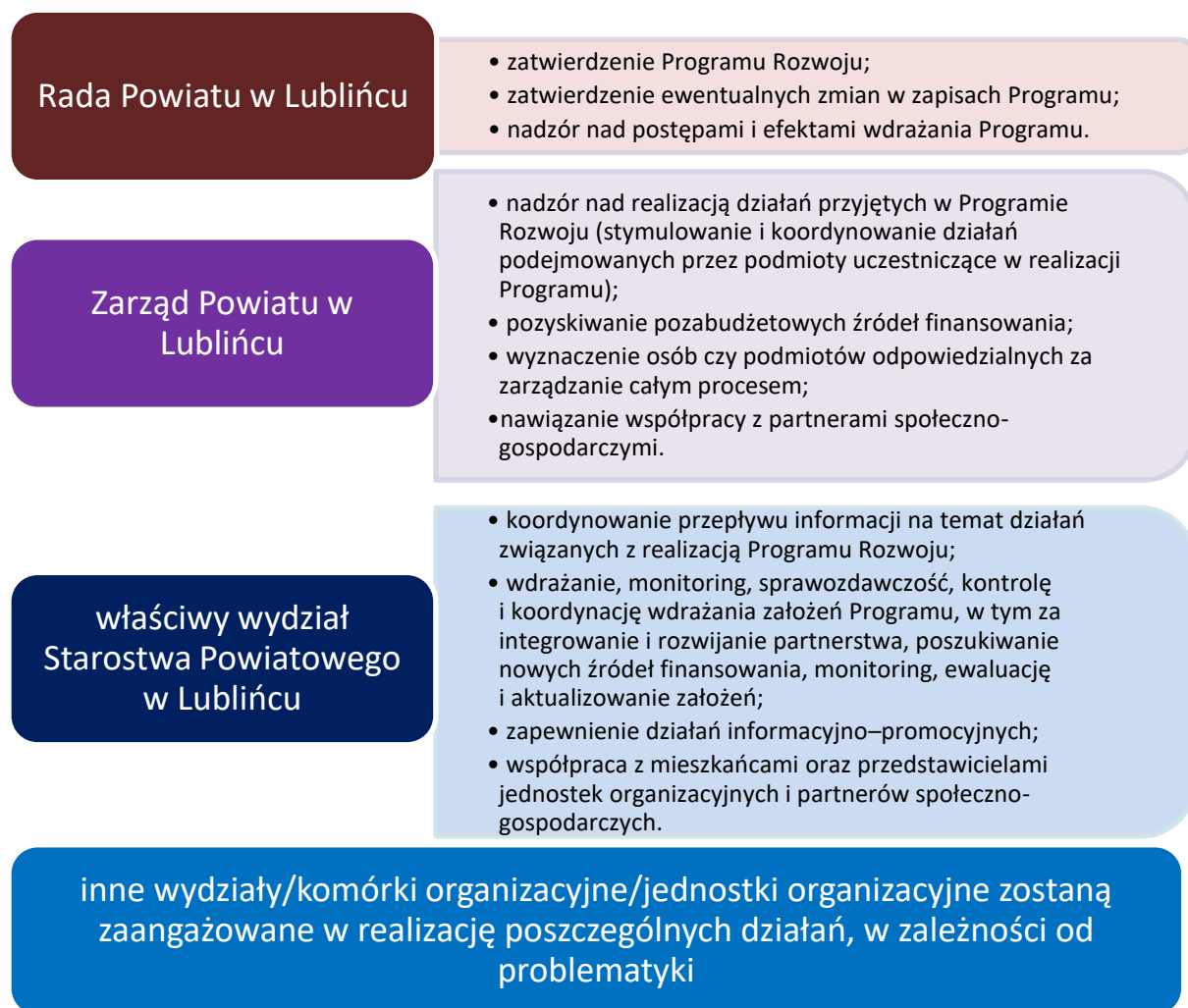
tylko władz, ale również partnerów społecznych i gospodarczych, a także samych mieszkańców. Sprawna realizacja Programu Rozwoju zależy od zaangażowania wielu podmiotów. Z tego powodu, podstawową zasadą przyświecającą jego realizacji, powinno być partnerstwo wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces realizacji. Ważnym elementem współdziałania, będzie prowadzenie szerokiego dialogu społecznego i umożliwianie poszczególnym zainteresowanym podmiotom możliwości szerokiej partycypacji. Zaangażowanie mieszkańców, podmiotów społecznych i przedsiębiorców, powinno zaowocować wypracowaniem modelu współpracy, w którym partycypacja społeczna wytwarza warunki do współzarządzania powiatem lublinieckim przez mieszkańców. Wdrażanie Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego będzie odbywało się w zgodzie z obowiązującymi zasadami i przepisami, jak również uwzględniając poniższe wartości i zasady:

Rysunek 2: Zasady i wartości, na których opiera się proces wdrażania Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030.

Źródło: opracowanie własne.

Wdrażanie Programu Rozwoju to etap polegający przede wszystkim na realizacji zadań, zarządzaniu zmianą oraz koordynacji współpracy. Najważniejsze podmioty struktury wdrażania to:

Rysunek 3 Podmioty wdrażające Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030.
Źródło: opracowanie własne.

Podstawowymi instrumentami wdrażania Programu Rozwoju będą inne gminne programy i strategie np.: Program Ochrony Środowiska, Program ochrony zdrowia psychicznego, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Program Rozwoju Pieczy Zastępczej, Program współpracy z organizacjami pozarządowymi; Wieloletnia Prognoza Finansowa.

Na etapie wdrażania Programu Rozwoju istotne znaczenie mieć będzie rozpowszechnienie jego treści (celów strategicznych i priorytetów oraz działań), a także uwzględnianie zapisów Programu Rozwoju w polityce finansowej powiatu; współpraca poszczególnych wydziałów Starostwa, jednostek organizacyjnych oraz partnerów na rzecz realizacji celów Programu Rozwoju.

Podstawą wprowadzenia zmian w zapisach niniejszego Programu Rozwoju mogą być np.: zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie powiatu, rekomendacje wynikające z działań monitoringowych bądź ewaluacji częściowej czy chociażby konieczność wprowadzenia nowych celów strategicznych, priorytetów bądź działań. Za

koordynację procesu wprowadzania modyfikacji i zmian w zapisach Programu Rozwoju odpowiada właściwy wydział Starostwa Powiatowego. Wprowadzanie modyfikacji w ramach Programu Rozwoju przebiega zgodnie z poniższą ścieżką postępowania: właściwy wydział Starostwa Powiatowego w odpowiedzi na zaistniałe potrzeby podejmuje działania administracyjne związane z modyfikacją Programu Rozwoju. Efektem działań jest opracowanie projektu zmienionego Programu:

Rysunek 4 Procedura postępowania z projektem aktualizacji Programu Rozwoju.

Źródło: opracowanie własne.

4.4 System monitoringu

Znaczenie Programu dla rozwoju powiatu narzuca konieczność monitorowania realizacji zamierzeń strategicznych, a także metod ich osiągnięcia. Monitoring jest jednym z kluczowych elementów procesu wdrażania Programu Rozwoju, niezbędnym dla osiągnięcia założonych celów. Jest to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego dokumentu, szczególnie w aspekcie finansowym i rzeczowym. Monitoring ma za zadanie ocenić, czy dany program jest wdrażany zgodnie z planem. Każdy Program Rozwoju musi podlegać także bieżącej kontroli i ocenie realizacji jej rezultatów, czyli monitoringowi. Jest to szczególnie ważne, gdy sytuacja obszaru oraz wpływające na nią uwarunkowania zewnętrzne szybko się zmieniają. Celem monitoringu (szczególnie w momentach radykalnych zmian otoczenia) jest, oprócz kontroli i oceny, dostosowywanie przyjętych w Programie Rozwoju ustaleń do zmieniającej się rzeczywistości. Nierzadko w związku ze zmianą uwarunkowań należy zrezygnować z pewnych celów, niektóre zmodyfikować lub też wprowadzić nowe. Dzięki skutecznemu i profesjonalnemu monitorowaniu można podjąć działania zaradcze, skorygować plany czy też zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń. Monitorowanie musi być więc procesem, do którego podchodzi się z równą starannością jak do procesu samego tworzenia Programu Rozwoju.

Proces monitorowania będzie polegał na systematycznym obserwowaniu zachodzących zmian poprzez coroczną weryfikację działań poszczególnych wydziałów

Starostwa Powiatowego w Lublińcu oraz jednostek organizacyjnych powiatu w ramach poszczególnych celów Programu Rozwoju, a także dostępnych informacji nt. działań innych podmiotów, wpisujących się w założenia Programu Rozwoju. Proces monitorowania Programu Rozwoju prowadzony będzie poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych wskaźników,
- przygotowanie i przedkładanie raportów z przebiegu realizacji Programu Rozwoju.

Istotne znaczenie dla zobrazowania i zobiektywizowania zmian zachodzących na terenie powiatu będzie miała również weryfikacja wartości wskaźników zdefiniowanych dla poszczególnych celów Programu Rozwoju. Właściwie dobrane wskaźniki ułatwiają proces monitoringu i czytelnie charakteryzują przemiany, dlatego przy ich definiowaniu należy wziąć pod uwagę następujące kryteria:

- mierzalność danych niezbędnych do wyliczenia wskaźnika (czy dane te są łatwo dostępne i czy ich zdobycie nie wiąże się z nadmiernymi kosztami),
- prosta konstrukcja wskaźnika i łatwość jego interpretacji,
- łatwość prezentacji jako instrument monitorowania.

Cele rozwojowe będą monitorowane na podstawie realizowanych kierunków interwencji, jak również wskaźników ujętych w Programie Rozwoju czy dokumentach opracowanych na podstawie Programu, takich jak plany i koncepcje. W wyniku prowadzenia monitoringu możliwa będzie ocena poziomu realizacji celu głównego, celów szczegółowych oraz kierunków interwencji. Weryfikacji podlegać będzie sposób, w jaki założenia i zdefiniowane w Programie cele są realizowane przez przyjęte działania, czy występują zagrożenia dla osiągnięcia celów oraz czy wymagana będzie aktualizacja (korekta/uzupełnienie) dokumentu w przypadku, gdy zasadna jest modyfikacja działań lub podmiotów realizujących dane działanie.

Podstawowym narzędziem monitoringu będzie coroczne sprawozdanie, w którym zostaną wskazane działania zrealizowane w celu osiągnięcia założeń Programu Rozwoju. Dla celów monitoringowych istotne znaczenie będą miały również sprawozdania z realizacji innych strategii i programów powiatu lublinieckiego. W tym zakresie kluczową rolę odegra właściwy wydział Starostwa Powiatowego, którego zadaniem będzie monitorowanie postępów realizacji oraz weryfikacja zgodności osiągniętych rezultatów z założeniami Programu Rozwoju.

Źródłami danych do monitorowania będą własne dane i informacje, statystyka publiczna (pochodząca m.in. z danych GUS oraz danych powiatu lublinieckiego i jego jednostek), jak również dane innych podmiotów uczestniczących w realizacji Programu Rozwoju, w tym realizatorów i partnerów. Prowadzony w ten sposób monitoring pozwoli na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości. Ponadto dane do monitoringu będą pochodziły również z raportów z realizacji poszczególnych działań, który będzie przygotowywany przez osobę/osoby/jednostki nadzorujące konkretne działanie. W tym

celu jednostki organizacyjne Powiatu oraz komórki Starostwa Powiatowego odpowiedzialne za realizację danego zadania przekazują osobie odpowiedzialnej za przygotowanie raportu informację, m.in. o stanie realizacji projektów, uzyskanych wskaźników, aktualnych wartości wskaźników oraz trudności i problemów w realizacji zadań.

4.5 Ocena realizacji Programu – ewaluacja

Najbardziej efektywną metodą służącą do oceny realizacji Programu Rozwoju oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia jest ewaluacja, czyli badanie prowadzone w celu oszacowania skuteczności realizacji Programu Rozwoju oraz jego oddziaływania w odniesieniu do celów strategicznych i problemów. Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji).

Ewaluacja to ocena jakości i wartości interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów i potrzeb, które ma zaspokoić. Celem ewaluacji jest określenie adekwatności, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości interwencji publicznych podjętych w związku z realizacją Programu Rozwoju. Ewaluacja, jako narzędzie planowania i zarządzania strategicznego, powinna koncentrować się na rezultatach i wynikach oraz na ocenie szerszego kontekstu oddziaływania Programu Rozwoju, a także dostarczać rekomendacji pozwalających efektywniej rozwiązywać realne problemy Powiatu. Komisja Europejska stosuje i rekomenduje w procesie ewaluacji następujące kryteria: trafność/adekwatność/odpowiedniość, efektywność/wydajność, skuteczność, użyteczność i trwałość.

Po zakończeniu okresu realizacji właściwy wydział Starostwa Powiatowego rozważy konieczność i zakres przeprowadzenia ewaluacji ex-post. Jest to badanie podsumowujące, którego głównym celem jest określenie trwałości zrealizowanych działań oraz stopnia ich oddziaływania. Istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych w Programie Rozwoju celów oraz ocena, na ile udało się je osiągnąć. Ewaluacja ex-post powinna obejmować również pozytywne i negatywne czynniki wpływające na wdrażanie Programu Rozwoju, a także identyfikować ewentualne wystąpienie efektów niezaplanowanych. Wyniki ewaluacji ex-post służą nie tylko kompleksowemu podsumowaniu realizacji Programu Rozwoju, lecz również powinny stanowić istotne źródło informacji w strategicznym planowaniu kolejnych interwencji rozwojowych. Niejednokrotnie informacje niezbędne do oceny rzeczywistego oddziaływania Programu Rozwoju nie są dostępne przez wiele lat po zakończeniu jej realizacji, należy zatem pamiętać, że w niektórych przypadkach ewaluacja ex-post może mieć ograniczoną wartość w zakresie dostarczenia pełnej oceny oddziaływania Programu Rozwoju na rozwój powiatu lublinieckiego. Źródłem danych będą przede wszystkim ogólnodostępne dane statystyki publicznej, ale też m.in. raporty o stanie powiatu czy dane dostarczane bezpośrednio przez jednostki/komórki organizacyjne.

ROZDZIAŁ 5

KOMPLEMENTARNOŚĆ
PROGRAMU ZE
STRATEGIAMI
PONADLOKALNYMI

Rozdział 5: Komplementarność Programu ze strategiami ponadlokalnymi

Cele rozwoju powiatu przyjęte w tym Programie są spójne z celami zapisanymi w dokumentach strategicznych o charakterze ponadlokalnym. Zachowanie tej komplementarności służy wzmocnieniu szans na możliwie pełną realizację zapisów dokumentu.

Tab. 1 Zgodność Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 z ponadlokalnymi dokumentami strategicznymi¹.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 – cele strategiczne	Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 – cele operacyjne	A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji		tak		tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej		tak		tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu		tak		tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej		tak		

¹ Pola zakolorowane z oznaczeniem „tak” oznaczają występowanie zgodności między założeniami poszczególnych dokumentów.

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 – cele strategiczne	Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 – cele operacyjne	A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.5 Budowa oddolnej aktywności organizacji pozarządowych		tak		
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.1 Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	tak	tak		tak
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.2 Innowacyjna i sprawna administracja				tak
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.3 Rozwój gospodarczy oparty o turystykę	tak			tak
C.S.3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	C.O.3.1 Dbłość o środowisko			tak	
C.S.3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	C.O.3.2 Nowoczesna i przyjazna dla środowiska infrastruktura			tak	tak

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel 2. Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.5 Budowa oddolnej aktywności organizacji pozarządowych		tak	tak
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.1. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	tak	tak	tak
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.2. Innowacyjna i sprawna administracja			tak

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel 2. Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.3. Rozwój gospodarczy oparty o turystykę	tak	tak	tak
C.S.3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	C.O.3.1 Dbłość o środowisko			tak
C.S.3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	C.O.3.2 Nowoczesna i przyjazna dla środowiska infrastruktura	tak		tak

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	I Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	III Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.1 Wzmocnienie systemu edukacji	tak	tak	
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.2 Wzmacnianie systemu wsparcia i integracji społecznej		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.3 Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.4 Wzmacnianie tożsamości lokalnej		tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 1.5 Budowa oddolnej aktywności organizacji pozarządowych		tak	tak

Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030	I Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	III Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
C.S.2. Konkurencyjny powiat – innowacyjny i zróżnicowany gospodarczo	C.O. 2.1 Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	tak	tak	tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 2.2 Innowacyjna i sprawna administracja			tak
C.S.1. Przyjazny powiat – aktywni, bezpieczni, wspierani	C.O. 2.3 Rozwój gospodarczy oparty o turystykę	tak	tak	tak
C.S.3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	C.O. 3.1 Dbłość o środowisko		tak	
C.S.3 Zielony powiat – świadomy ekologicznie, nowoczesny, zrównoważony	C.O. 3.2 Nowoczesna i przyjazna dla środowiska infrastruktura		tak	

Spis tabel

Tab. 1 Środki przeznaczone na finansowanie realizacji Programu Rozwoju.	30
Tab. 2 Zgodność Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030 z ponadlokalnymi dokumentami strategicznymi.	35

Spis rysunków

Rysunek 1 Etapy opracowania Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030.	5
Rysunek 2: Zasady i wartości, na których opiera się proces wdrażania Programu Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030.....	29
Rysunek 3 Podmioty wdrażające Program Rozwoju Powiatu Lublinieckiego do roku 2030.	30
Rysunek 4 Procedura postępowania z projektem aktualizacji Programu Rozwoju.....	31